

卷之三

عشق و دیگر هیچ

الكساندرا كلانتاي

همهی این‌ها در گذشته‌های دور اتفاق افتاد. سال‌ها پیش، در گذشته‌ی دور و محو، مدت‌ها پیش از آنکه دنیا هراس‌های خونین جنگ جهانی اول یا شورش‌های نیرومند انقلاب بلشویکی را تجربه کرده باشد. این ماجرا در سال‌های ارتیحاء و حشیانه‌ی تزاری که انقلاب ۱۹۰۵ را در پی داشت اتفاق افتاد و داستان به گروهی از انقلابیون مربوط می‌شود که در فرانسه در تبعید به سرمی بردنند. از آن پس، دنیای تازه‌ای در روسیه پاگرفت؛ اما شاید عناصری از داستان را بینیم که در زندگی ما تکرار می‌شود و شاید با دانستن نکته‌ای از زندگی شخصیت‌ها چیزی نیز درباره‌ی زندگی خودمان بیاموزیم ...

هفت ماه تمام می‌گذشت که زن اوراندیده بود. هفت ماه پیش از هم جدا شده بودند و هر دو تصمیم گرفته بودند که این جدایی آخر باشد. موافقت کرده بودند که «دیگر تمام شد. این آخر کار است.» مرد سر بر شانه ای او گذاشت، چشم ها را بسته و به او اعتراف کرده بود که چه تحمل ناپذیر است و چقدر احساس ناکامی می‌کند. صورتش چه رقت انگیز بچگانه به نظر می‌رسید، چه نرم و نازک و چه بی‌نهایت دوست داشتنی! «می‌فهمی که! وقتی دکتر فهمید بیماری قلبی دارد...» داشت از زنش حرف می‌زد: «...احساس کردم جنایتکارم، قصابم و فهمیدم نمی‌توانم این کار را با او بکنم. زندگی اش همین جوری هم دشوار بوده. نتوانستم تحمل

همچنان آرام و بی دغدغه در بستر مشترکشان خوابیده بود، عجیب می نمود. گردآوری لوازمش را تمام کرد، کلاه به سر گذاشت، توری صورتش را مرتب کرد، ساک سفری رابه دوش انداخت و رفت که روی لبه‌ی تخت کنار مرد بنشیند. مرد از خواب پرید و ناگهان هشیار شد: «هنوز نرفتی، نه؟» پاسخ خاموش اوین بود که پیشانی و موی مرد را نوازش کند، انگار کودک بیماری است که بخواهد دلداری اش بدهد.

«چه عجله‌ای داری که صبح کله‌ی سحر راه بیفتی؟ بیین، هیچ دلیل فوری وجود ندارد که وقتی قطار شبانه هست، حالا بروی. تا آن وقت پیش من نمی‌مانی؟» اما ناتاشا از این نکته خوب خبرداشت که عشق و رقابت دوتازن لوسشن کرده و حالا به فکر افتداده که هرجور دلش بخواهد رفتار می‌کند. اگر وقت دیگری بود، این صرافت طبع در تغییر برنامه و این اشتیاق کمی بیش تر با او بودن – ولو چند ساعتی – وجودش را ز شادی می‌آورد. اما در آن صبح سرد خیس جدا ای آخرین، تعجب کرده بود که او می‌تواند این همه دمدمی و پرتو قع باشد.

«خودت خوب می‌دانی که چرا عجله دارم. اگر شب بروم، به مراسم افتتاح کنگره‌ی حزبمان نمی‌رسم.»

«آه، حالا ول کن! اگر کمی دیر کنی، دنیا به آخر نمی‌رسد! بدون تو هم خیلی خوب برگذارش می‌کنند، می‌دانی که.» با نزدیک شدن به او بنا کرد به دندان زدن گوشش و بعد با شوق بیش تر بوسیدن گردنش؛ اما زن به نوازش هایش پاسخ نداد. حرف هایش برای زن گزنه بود و اورا به فکر موقع دیگری انداخت که از کارش در حزب با تحقیر بیاد کرده بود؛ از خود پرسید که آیا می‌تواند بفهمد تعهد کامل در قبال کار حزبی به او نیرو می‌دهد تا بتواند جدا ای شان را برای همیشه تحمل کند؟

به این ترتیب، ترکش کرد تا به قطاری برسد که برای همیشه ازاو دورش می‌کرد. از پشت پنجره‌ی کوپه‌ی قطار به چشم اندازان آشنا که به سرعت از برابر چشمانش می‌گذشت خیره شد و کوشید دلو اپسی در دنای کی را که در قلبش جا خوش کرده بود و مثل دندان درد زق زق مبهمی داشت، از خود

کنم که من هم به مشکلاتش بیفزایم. حس می‌کنم هر کاری از دستم برآید باید بکنم تاسلامتش در حد معمول بمانند. می‌توانی بفهمی، ناتاشای عزیز...؟ بعدش هم به فکر بچه‌ها هستم. چطور می‌توانستم بهشان دروغ بگویم؟ چرا، ساشا سنش قد می‌دهد که همه چی را بفهمد؛ چیزی از زیر نگاه تیزش در نمی‌رود. فکرمی کنم برای بچه‌ها مهم است که هر وقت احتیاج دارند حس کنند پدرشان بالا سرشان است.»

ناتاشا دل به دریا زده و پرسیده بود: «اما واقعاً فکرمی کنم فراموش کردن گذشته و آن همه معنایی که برای هم داشتیم، راحت باشد؟» مثل همیشه به نیازهای او اولویت می‌داد. «هیچ وقت می‌توانی فراموش کنم که چقدر به هم نزدیک بوده‌ایم، طوری که هرنگاه و هر کلمه‌ی یکدیگر و هر کاری را که با همدیگر کرده‌ایم می‌فهمیدیم...؟ چطور می‌توانی به این سادگی برگردی به آغوش خانواده‌ات؟ آن وقت بد جوری احساس تنها یی نمی‌کنم؟»

«آره، البته طوری تنها می‌شوم که نمی‌شود گفت. زندگی خیلی دلگیر و دلمرده می‌شود و من به فلاکت می‌افتم.» تنگ تر در آغوشش گرفت. «اما چه می‌شود کرد؟»

بعد بیقرار، انگار که می‌کوشد این دلشوره‌ی تیره را از ذهن خود بtarاند، تنش را غرق بوسه کرد. با چنان شدتی در آغوشش کشید که هم به هیجانش آورد و هم اورا ترساند، چنان که کمی بعد این احساس به او دست داد که دیگر حال مرد را نمی‌فهمد. در چنین زمانی، با درد ناشی از جدا ای قریب الوقوع، مشتاق بوسه‌های آرامبخش او بود و طبعاً در برابر آن مقاومت نکرد. با این همه، نوازش‌های مرد در آن شب دردبار و افراطی بود و کمی بعد احساس کرد به او توهین و ازاو سوء استفاده شده.

روز بعد، روزی که قرار بود از هم جدا شوند، باران می‌بارید. قطار زن زودتر از راه می‌رسید و او مرد را توانی رختخواب گذاشت. لوازمش را که جمع می‌کرد و ساکش را می‌بست، بی اختیار در اتاق پس و پیش می‌رفت. ذهنش تهی بود و همه‌ی احساس‌ها یخ زده در عمق وجودش نهفته بود. دیدن مرد که